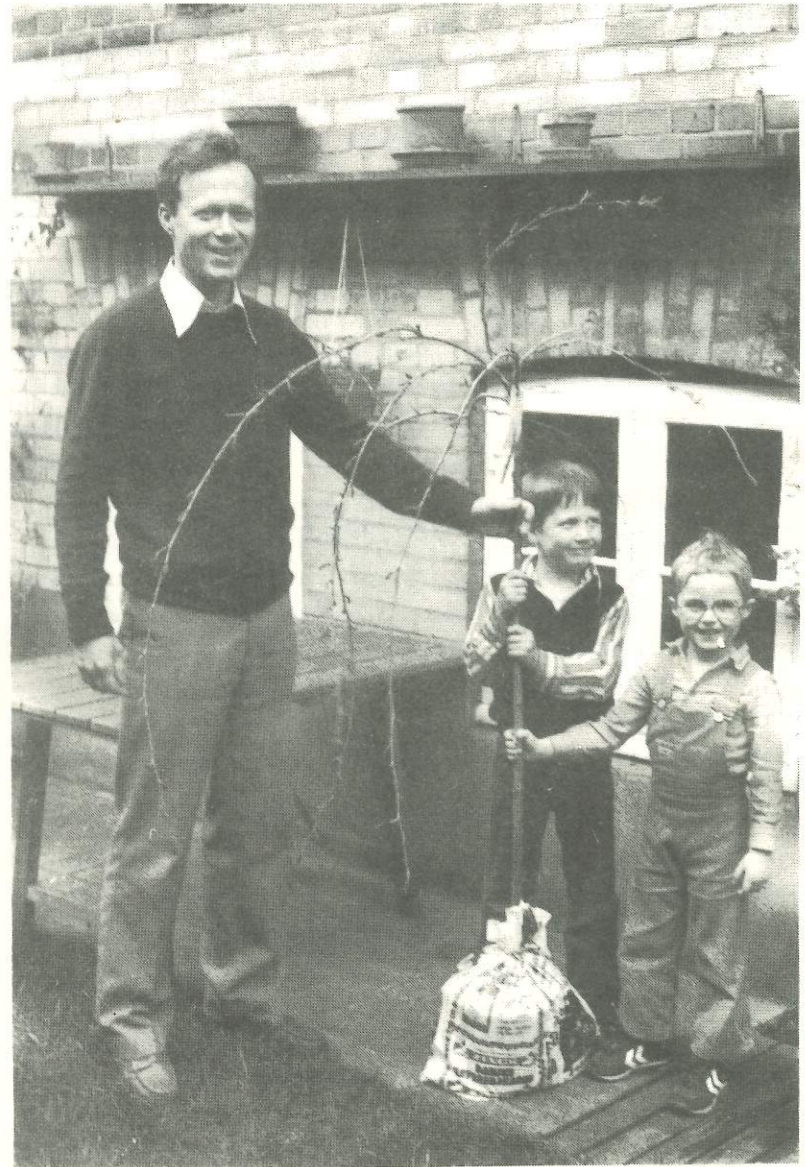


# KILDEN

*Jan Mørn*

# 8

Juni 1982 - 2. årgang





Ved indgangen til sommeren udsender vi hermed KILDENS nr. 8, og blandt arrangementerne i sommerens løb vil vi i år prøve at holde en fælles sct. hans fest, se nærmere inde i bladet. I dette nr. har vi i øvrigt arbejdet en del med historiske emner: en fra redaktionen har været på biblioteket og samlet materiale til en artikel om byggeforeningernes historie, og vi har sendt lykønskning til byggeforeningen på den anden side af lyngbyvej - samt besøgt deres 75-års-jubilæums-marked den 1. maj.

Abonnementstallet stiger stadig, og vores foreløbige mål: en abonnement i hvert andet hus, er ikke helt umuligt i år. Derfor: spørg din nabo, om han abonnerer, og hvis ikke, så fortæl, at det kun koster 30,- om året (pensionister 15,-), og at beløbet kan indsættes på giro 1 57 97 54, eller betales til kassereren, Dorthe Sørensen, kildevældsgade 28.

Mens KILDENS oplag stiger støt sker der dog noget andet, som er uheldigt i det lange løb: redaktionens medlemstal falder! Derfor vil vi gøre noget mere for at få nye ind i redaktionen, dels for at få et blad med et bedre indhold, og dels for at arbejdet i beboergrupperne stadig kan udvikles. Vi holdt derfor sidste redaktionsmøde i Bellman-kroen åbent for alle interesserede, og dette møde blev da også besøgt af nogle nye interesserede.

Den idé vil vi gentage, og holder derfor næste bladmøde i:

Bellman-kroen, bellmangsgade 12, tlf. 295358, 12/8 - 1900

Foruden bladmødet vil vi også tage os tid til lidt mad og noget festligt samvær. Vi regner med, at næste nr. udkommer i september, og stof til bladet kan enten afleveres på mødet eller lægges i KILDENS postkasse, Weysesgade 11. Desuden minder vi om KILDENS udhængsskab på torvet i Kildevældsgade. Udhængsskabet kan bruges til alle meddelelser, som ikke kan vente til næste nr. af bladet. Derfor: kig i udhængsskabet, når du alligevel går tur i kvarteret.

Nærmere oplysninger kan fås hos: Grethe Hyldkrog, tlf. 297421, Torben Bregenhøj, tlf. 294847, eller Lise Rattleff, tlf. 297907.

-red.

## Skt. Hans aften

Gadefesternes tid nærmer sig, og i år vil KILDEN arrangere en fælles Skt. Hans fest: onsdag den 23. juni.

Vi har tænkt os, at vi selv tager vores mad og drikkevarer med, enten kold mad eller noget, som kan varmes på grill.

Løvrigt foreslås følgende program:

- kl. 17: borddækningsgruppen mødes og gør klar,
- kl. 18: grillen tændes, maden varmes,
- kl. 19: kaffe, forskellige lege for børn o.lign.
- kl. 20: evt. udflugter til bål i fælledparken eller på stranden,
- kl. 21: aftente ved vores egne små grill-bål, sange m.m.

Arrangementet kan laves for få eller flere deltagere omkring et par velegnede forhaver eller på gaden afhængigt af deltagerantallet. Desuden kan man - som til nytårsskyderiet - medbringe venner og gæster.

Vil du være med til at planlægge eller deltage i et sådant arrangement, kan du kontakte en af os eller lægge en seddel i KILDENS postkasse, Weysesgade 11, så får du senere nærmere besked. Tilmelding senest fredag den 18.6.





# HISTORISK HJØRNE

Som nævnt i KILDEN, 1. årgang nr 6 (December 1981), blev ARBEJDERNES BYGGEFORENING stiftet den 20. november 1865. Allerede den 4. december 1866 blev der holdt rejsegilde på de første 10 huse, der blev færdige i 1867. Fra da og til 1960, lod ARBEJDERNES BYGGEFORENING opføre 1776 huse. "Vores" 393 huse er således kun 22% af alle de udførte - hvor er så resten? Ja de fleste kender vel "Kartoffelrækkerne" ved søerne, (ugebladene kendte tilsyneladende kun disse, indtil ALT FOR DAMERNE i nr 14 i år viste billeder fra "vores" haver), og nogle har måske hørt om "Humleby" ved Carlsberg, men resten? -

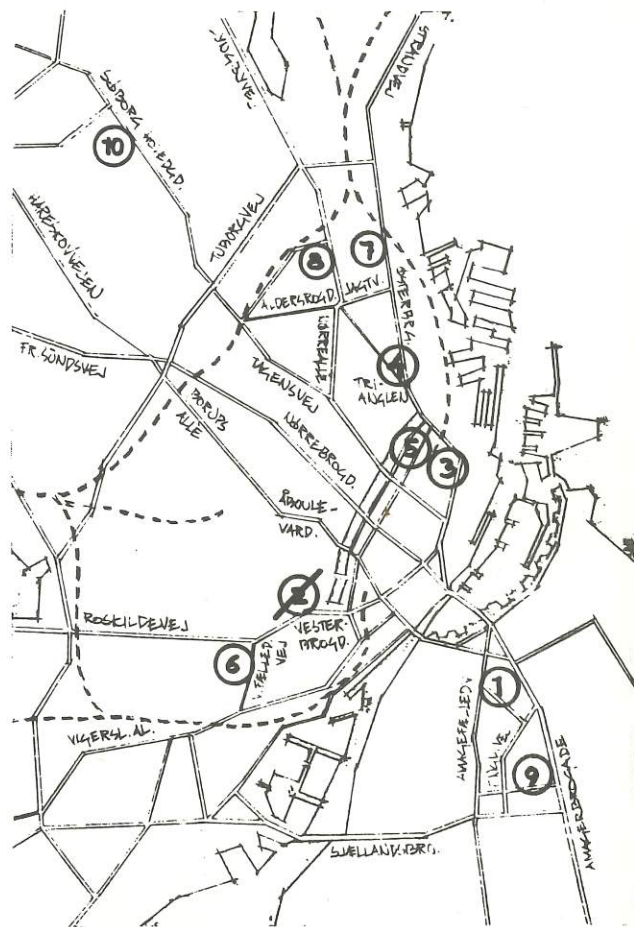
Nu da sommeren er kommet til landet, vil jeg opfordre alle til at få gjort deres cykler i stand, og derefter cykle rundt i byen og se på resten af "Byggeforeningshusene".

På vedstående kort kan man se hvor husene findes. Numrene refererer til den række følger de er opført i. - I cykeltur i kronologisk rækkefølge vil give en del frem - og - tilbagekursel, men det vil jeg overlade til hver især. Det hele kan nok gøres på én dag, men vil man snakke lidt med de "indfødte" må man nok tage det over nogle week-ender. Det er nok også bedst at tegne ruten ind på et mere detaljeret kort. (Det overstregede total, betyder, at disse huse nu - desværre - er revet ned, så dem kan man springe over - hvis man da ikke vil se hvilke bebyggelser der har afløst dem.

Til brug under turen følger hermed en kort oversigt over de enkelte bebyggelser:

1). 32 huse opført 1867 - 1871 i Sverrigsgade, Brigadevej og Finlandsgade på Amager.

4 Arkitekt var H Sibbern, og prisen pr hus var (i gennemsnit) 4.700 kr (2 værelser)



Byggeforeningshuse i København

lejlighedsarealet var ca 25 m<sup>2</sup>.

2). 12 huse opført 1868 - 1869 i Schönbergsgade, ved samme arkitekt og samme areal, men lidt billigere (4.600 kr). Disse er nu - som før nævnt - revet ned.

3). 45 huse opført 1870 - 1872 i Nyboder (Gernersegade, Krusemyntegade og Sct-Pouls-gade). Arkitekt V Klein. Areal ca 35 m<sup>2</sup> og pris 5.300 kr.

4). 49 huse opført 1874 - 1877 ved Olufsvej og Øster Alle. Arkitekten var nu F C Bøttger, der virkede frem til 1903 - og derfor også er "vores" arkitekt. Arealet ca 40 m<sup>2</sup> og prisen 6.900 kr.

5) 480 huse opført 1873 - 1881 mellem Øster Søgade og Farimagsgade (Kartoffelrækkerne). Areal 43 m<sup>2</sup>, pris 7.200 kr.

6). 235 huse opført 1886 - 1891 i Vesterfælledvej kvarteret (Humleby). Areal 47 m<sup>2</sup>, pris 7.400 kr. Disse huse ligner vores mest, og har også samme mål (Se "gaden" nedenfor, der viser tre hustyper - måske kommer de til "Den gamle by" i Århus engang).

7). 393 huse opført 1892 - 1903 i Strandvejskvarteret. Prisen var nu 8.700 kr.

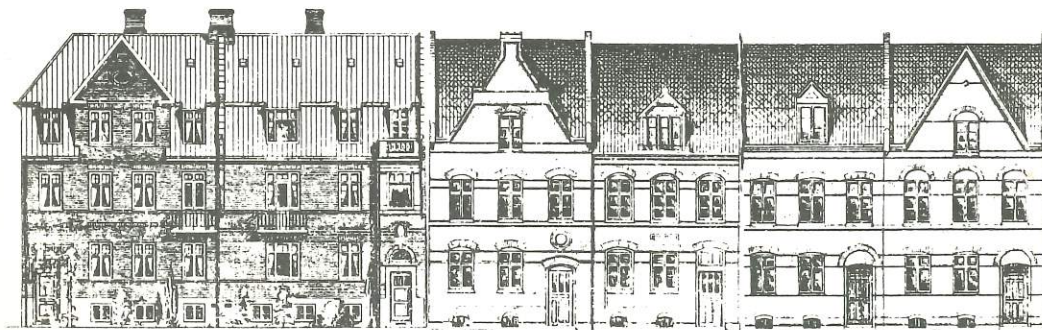
8) 324 huse opført 1906 - 1929 i Lyngbyvejskvarteret. Arkitekten var her Chresten Larsen, og husene var nu med mansardtag, arealet 50 m<sup>2</sup> og prisen 16.700. Disse var de sidste huse der lignede byggeforeningshuse, en hustype der altså holdt i 62 år, kun med små ændringer.

9). 105 huse opført 1931 - 1938 på Amager (Fussinfvej, Valmuevej, Oxford Alle og Hyacintvej). Arkitekten var Leffland Larsen, arealet 80 m<sup>2</sup>, prisen 32.500 kr. Disse huse er i tre etager og noget uens.

10) (De sidste) 101 huse opført 1955 - 1960 (grunden købt i 1930) i Søborg (Anders Nexøvej, Marienborg Alle og Søborg Parkalle). Disse rækkehuse i 1½ etage har et areal på ca 40 m<sup>2</sup>. (Pris og arkitekt er uoplyst).

Så var det slut - der var ikke mere behov for "sunde og prisbillige boliger til arbejderen", velfærdet var over os!

*Oh*



H P Ørumsgade 1907

Heisesgade 1893

Bissensgade 1887



Arbejdernes Byggeförening blev stiftet i 1865. De store epidemiske sygdomme havde krævet mange menneskeliv, men indenfor voldene var bebyggelsen blevet massiv med tilsvarende beboelse. Allerede i 1853 begyndte man at bygge uden for voldene, men man ønskede at komme længere ud, hvor der var mere åbent og frit.

Arbejdernes byggeförening stiftedes under protektion af: J.C.Jacobsen, Carlsberg, C.C.Burmeister, W.Wain, C.E.Hornemann, læge (Brumleby), Melchior, læge, Kildevældsbebyggelsen.

Hvert medlem skulle betale 1 mark (senere 35 øre) om ugen. For fiske penge og de lån man kunne opnå, lod man opføre små huse, som blev bortloddet til medlemmerne en gang om året. De "hellige" medlemmer skulle have indbetalt mindst kr.20 i kontingent forinden. Vinderne skulle så betale 6,5 kr inclusive afdrag af omkostninger i husleje.

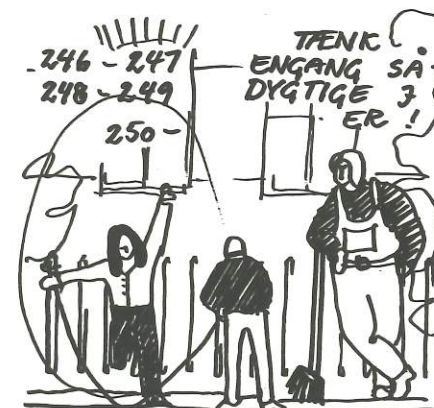
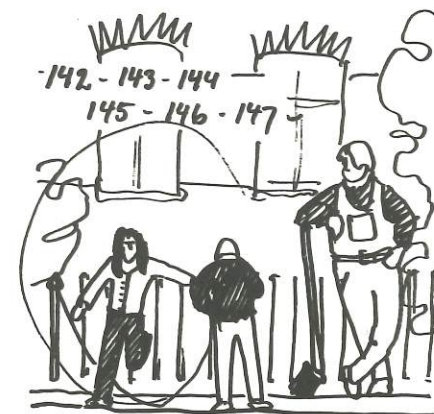
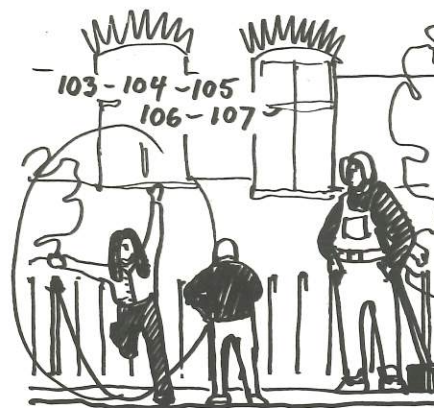
Alle huse havde 2 lejligheder, men kun en ejer, som skulle leje stuelejligheden ud til et andet medlem af foreningen. Efter 10 år fik ejeren skøde på huset, og efter 24 år sad vedkommende gældfri.

Regnskaber fra 1872 viser at der var 3278 medlemmer fra alle samfundslag. I 1892 var der 15.977 medlemmer af A.B. Pris på husene i 1866 var kr. 5.800. I 1892 var prisen steget til kr. 7.300. Bebyggelsen bestod af rækkehuse og kvartererne lå ret spredt uden for København.

Foreningen havde 100 års jubilæum i 1965, hvor man havde 1.740 huse til en samlet værdi af 24.500.000. Indtil denne dag var kun 12 beboere blevet nødt til at aflevere boligen, fordi de ikke kunne klare deres forpligtigelser.

6 Arbejdernes boligforening opløstes i 1963.

## KVARTERETS GANG: nr 4



Antallet af pensionister i København bliver større for hvert år, taler man om, og blandt beboerne på Østerbro findes en meget stor gruppe pensionister. Hvorledes befinder disse pensionister sig så? Hvilke foranstaltninger, hvilke aktiviteter omfatter pensionisterne? Eller mere rigtigt, hvorledes aktiveres pensionisterne på Østerbro? Der er mange uløste problemer omkring pensionsalderen, og for det enkelte menneske, er pensionsalderen den mest afgørende faktor i livet.

På Østerbro findes adskillige centre, klubber og andet af forskellig art, men med samme formål: - at aktivere pensionister med varme og åbenhed.

Ved et besøg i pensionistcentret "VIBENSHAVE", Nyborggade 9, fik man indtryk af stor alsidighed. Øbro Veteraner har her flere klubber i et hus. Der er et dagcenter med mange forskellige gøremål, hvoraf specielt kan nævnes kjolesyning, porcelænsmaling, keramik samt undervisning i engelsk. Man kan deltage i gymnastik og spille billard. Der afholdes foredrag og diskussioner om aktuelle emner, der har vist sig som stor succes til glæde for deltagerne. Det vil føre for vidt, at nævne alle de interessante ting der foregår.

Foruden dagcentret, der har åbent hver formiddag, kommer der 3 gange ugentlig en eftermiddagsklub, hvor man varierer med sang, musik, foredrag, film, rejsebeskrivelser. ACF kurser med forskellige emner afholdes med god tilslutning af de ældre.

Foruden selvhjulpne, hjemmeboende pensionister, kommer der nogle fra plejehjem samt nogle, der er udskrevet fra hospitalet og henvist af læge eller socialcenter.

Ved samtale med pensionister i dagcentret, fik man meget positive udtalelser om den betydning et varieret tilbud og en god planlægning har for dem.



Et andet besøg, der også omfattede pensionister, var i Informationsbutikken i Silkeborggade. Den blev oprettet i 1976 af den Sociale Højskole og drives af studerende og lærere derfra. Der foregår ganske mange aktiviteter, og blandt dem har man en pensionistgruppe hver mandag eftermiddag. Her diskuterer man interesser og hvilke ting man skal foretage. Man planlægger hvilke emner der skal fremmed ved indlæg og diskussioner. Man tager på besøg forskellige steder, der har interesse for pensionisterne, fx Huset i Magsstræde, Hjælpemiddelcentralen på Hans Knudsens Plads o.l. De havde fornylig været på besøg i et plejehjem, hvor der var blevet holdt et socialt pædagogisk foredrag, og det blev meget diskuteret den dag.

Det koster ikke noget at komme der udover lidt penge til kaffen og brødet, og er man på institutbesøg, har alle deres buskort.

Pensionisterne kan til enhver tid komme og få gratis hjælp af psykolog, jurist eller socialrådgiver. Der er åbent hver dag, også for ikke-pensionister.

Blandt de tilstedeværende, var der nogle, der gik på dagcenter. Man fik indtryk af en meget aktiv pensionistgruppe i et aktivt informationscenter.





Larm på Lyngbyvej:

# Fødselsdagsfest i hele fire dage

Husejerforeningen i Lyngbyvejskvarteret er fyldt 75 år og har fejret det i 4 dage - fra 29. april til 2. maj. Foreningens bestyrelse har igennem flere måneder planlagt et stort arrangement på pladsen i F.F. Ulriks Gade. ANKERS TIVOLI opstillede boder (lykkehjul, skydetelt, automathal, radiobiler og restaurationstelt m.m.), og der var alle 4 dage underholdning fra en friluftsscene: forskellige orkestre spillede jazz- og dansemusik, og for børnene var der en skydekonkurrence, en bugtaler, "Muppet-show" samt skattekister med gaver!



Vi synes, idéen med at fejre sin bebyggelses runde fødselsdage er god - og vi har nu fået nogle idéer til festligholdelse af vores bebyggelses 100 års fødselsdag.



Fra KILDENs side havde vi lyst til at ønske vore "brødre og søstre" i Lyngbyvejskvarteret til lykke med 75-års dagen, og vi sendte dem derfor et japansk kirsebærtræ, samt tegningen ovenfor. Træet kan plantes på deres fællesareal i F.F. Ulriks Gade til minde om fødselsdagen.

Forsidebilledet af KILDEN viser repræsentanter fra Lyngbyvejskvarteret, der modtager det japanske kirsebærtræ.

Vi modtog få dage efter et brev fra husejerforeningens formand,  
Anders Westenholz:



HUSEJERFORENINGEN I LYNGBYVEJSKVARTERET

30.4.82.

*Beboergruppen omkring "Kilden"*

*Weysesgade 11*

*2100, Ø-*

*Vi opkomlinge her fra Lyngbyvejskvarteret takker  
ærbødigt repræsentanter fra vor boligsekt's  
ældre generation for den flotte træsekt i anled-  
ning af de 75 år.*

*Vårn vil snart afsløre hvilken slags træ i han-  
tiltenket os, hvorefter placeringen må afgøres.*

*Kæmpe hilsener fra jeres  
slægtninge i Lyngbyvejskvarteret  
P. B. V.*

*Anders Westenholz  
formand.*

Mere om

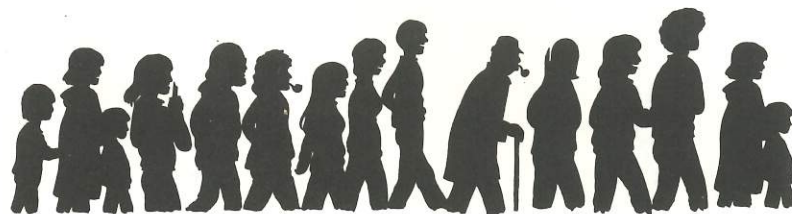
## Østerbro Fredskomité



Fra B. Schwaner, Ryesgade 124 A, har  
KILDEN modtaget et brev, hvori der gø-  
res opmærksom på, at vi i sidste nr.  
af KILDEN har givet en forkert oplys-  
ning om Østerbro Fredskomité. Vi skrev,  
at Østerbro Fredskomité er en "under-  
gruppe" af Samarbejdskomiteen for Fred  
og Sikkerhed - dette er ikke korrekt.

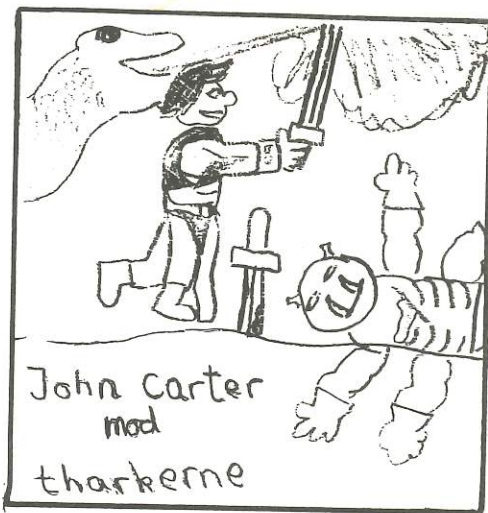
B. Schwaner vedlægger en ny folder fra Østerbro Fredskomité, og  
han skriver bl.a. i sit brev: ... På komitéens generalforsamling  
april 1981 blev vedtaget, at komitéens sekretariat vælger en per-  
son som kontakt-person til Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed.  
Og således får vi information om hvad der sker af fredsaktiviteter  
på landsplan ... Østerbro Fredskomité er tværpolitisk. Vi ønsker  
også medlemmer fra politiske partier ... Østerbro Fredskomité har  
som medlemmer også aktive personer fra "Nej til Atomvåben".

B. Schwaners brev kan i sin helhed ses i KILDENS udhængsskab.  
Folderen kan bestilles ved henvendelse til: Østerbro Fredskomité,  
Jagtvej 187, 2.th., 2100 Kbh. Ø.





# GYS & GRIN



Til børnene: Ovenstående tegninger har vi modtaget til KILDEN, og vi vil gerne have mange flere tegninger til næste nr. I kan bare lægge dem i postkassen udfor Weysesgade nr. 11. Vi vil også gerne have historier, artikler, annoncer osv. for børn.



## CYKLISTDEMONSTRATION

Igen i år arrangerer Dansk Cyklist Forbund en cyklistdemonstration. Den finder sted

lørdag den 12/6

og starter kl. 10 forskellige steder i byen (det nærmeste sted for Østerbro-beboere er ved Idrætsparken - Her Henrik Lings Alle).

Kl. 11-11.30 er der underholdning og talere på Rådhuspladsen, derefter afgang til Fælledparken, hvor der ligeledes fra kl. 13 er underholdning, musik, dans m.v.



## ANNONCER

Alene arkitekt, 35 år, mand, søger lejlighed, gerne hurtigt. Henvendelse på tlf. 01-263591, bedst mellem kl. 17 og 20.

Falle Henriksen.





# HUSK

DIN NABO  
PÅ AT  
TEGNE  
ABONNE-  
MENT

